

Psychometric Properties of the Bright Personality Traits Scale in Iranian Students

Ali Ghaemi¹ , Yousef Kheiri² , Ali Reza Shafiee-Kandjani³ , Marzieh Jabbarian¹ , Behzad Shalchi^{3*}

¹ Department of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Azarbaijan Shahid Madani University, Tabriz, Iran

² Center for the Development of Interdisciplinary Research in Islamic Sciences and Health Sciences, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran

³ Research Center of Psychiatry and Behavioral Sciences, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz, Iran

ARTICLE INFO

Article Type:

Original Article

Article History:

Received: 25 Oct 2024

Accepted: 26 Feb 2025

ePublished: 3 Mar 2025

Keywords:

Bright Personality Traits,
Altruism,
Forgiveness,
Gratitude,
Prosocial Traits,
Psychometric Properties

Abstract

Background. Bright personality traits are defined as a prosocial personality characteristic that includes altruism, forgiveness, and gratitude. This study investigates the psychometric properties of the Bright Traits Scale.

Methods. This descriptive study employed factor analysis, with the statistical population comprising all students at Zanjan University during the 2021-2022 academic year. The research sample was selected using random cluster sampling, consisting of 225 participants for exploratory factor analysis, 225 for confirmatory factor analysis, and 40 for retest reliability. The study utilized the Bright Personality Traits Scale (Gouveia et al., 2021) and the Dark Personality Traits Scale (Johnson & Webster, 2010). Initially, face validity was assessed through expert opinions, followed by reliability evaluation using Cronbach's alpha and test-retest methods. Exploratory factor analysis was then conducted to discover the underlying structure, and confirmatory factor analysis was performed to assess model fit. Finally, discriminant validity was measured using Pearson's correlation coefficient. Statistical analyses were carried out using SPSS 25 and AMOS 24.

Results. After minor revisions to the scale items, the scale demonstrated favorable face validity. Cronbach's alpha and retest coefficients for all subscales exceeded 0.7, indicating acceptable reliability. Exploratory factor analysis identified three factors—altruism, forgiveness, and gratitude—which collectively explained 51.86% of the variance in scores. Confirmatory factor analysis confirmed a significant relationship between observed variables and latent constructs, indicating that the three-factor structure of the scale had a good fit within the sample ($\chi^2/df = 2.42$, GFI = 0.92, AGFI = 0.90, IFI = 0.93, TLI = 0.92, CFI = 0.93, RMSEA = 0.056). Discriminant validity indicated an inverse and relatively strong relationship between bright personality traits and dark personality traits ($r = -0.66$).

Conclusion. The Bright Personality Traits Scale demonstrates satisfactory validity and reliability among students, making it a reliable tool for future research.

Ghaemi A, Kheiri Y, Shafiee-Kandjani AR, Jabbarian M, Shalchi B. Psychometric Properties of the Bright Personality Traits Scale in Iranian Students. *Depiction of Health*. 2025; 16(1): 37-51. doi: 10.34172/doh.2025.05. (Persian)

* Corresponding author; Behzad Shalchi, E-mail: shalchi.b@gmail.com

Extended Abstract

Background

In recent years, psychological research has placed increasing emphasis on positive and prosocial traits, leading to the development of models such as the "Light" personality traits. These models were introduced to assess traits associated with positive social behaviors and adaptive functioning. However, Light personality traits have been observed to have a moderate correlation with Dark personality traits, suggesting that these constructs may not be entirely opposite. This observation has prompted discussions regarding their conceptual clarity and theoretical foundations. Additionally, Light personality traits focus on a limited subset of positive traits, which some argue may overlook other fundamental dimensions of positive personality. To address this limitation, the "Bright" personality traits model was introduced. This model aims to encompass fundamental adaptive and prosocial dimensions of personality, highlighting three core traits: altruism, forgiveness, and gratitude (Gouveia et al., 2021). These traits are considered crucial for enhancing interpersonal harmony, emotional well-being, and social cohesion. The Bright model offers a more integrated and theoretical framework for examining positive aspects of personality, while allowing for further theoretical exploration to refine its foundations and scope.

Methods

This study employed a descriptive research design with a focus on factor analysis to validate the Bright personality traits model. The statistical population included students from Zanjan University during the 2021–2022 academic year. Although there is no fixed rule for determining the sample size in structural equation modeling, researchers typically multiply the number of questionnaire indicators by 5 to 10. To ensure robust findings and mitigate for potential questionnaire biases, the researchers opted for a larger sample size. Ultimately, 450 valid responses were collected for statistical analysis. Half of the collected sample (225 participants) was used for exploratory factor analysis (EFA), while the other half (225 participants) was reserved for confirmatory factor analysis (CFA). A random cluster sampling method was employed, whereby several faculties were randomly selected, followed by the selection of classes within those faculties. To evaluate test-retest reliability, 40 participants were randomly selected and asked to complete the scale again after four weeks. Participants were informed about the research objectives, assured of the anonymity of their data, and advised of their right to withdraw from the study at any time. This ethical approach ensured voluntary and

informed participation. The collected data were analyzed using SPSS 25 and AMOS 24 software.

Results

To assess the face validity of the Bright Personality Traits Scale, feedback was collected from 10 psychology experts regarding the clarity, relevance, and comprehensibility of the items. After minor revisions, the questionnaire demonstrated satisfactory face validity, with items accurately and understandably measuring the intended constructs. Cronbach's alpha and test-retest correlation coefficients for the total scale and subscales were above 0.7, indicating adequate reliability (internal consistency and test-retest reliability). Exploratory factor analysis confirmed a three-factor structure, explaining 51.86% of the total variance. Items with factor loadings above 0.40 were retained under their respective factors. Confirmatory factor analysis also supported the three-factor structure and indicated excellent model fit ($\chi^2 = 320.34$, $df = 132$, $\chi^2/df = 2.42$, $GFI = 0.92$, $AGFI = 0.90$, $IFI = 0.93$, $TFI = 0.92$, $CFI = 0.93$, $RMSEA = 0.056$). Discriminant validity was assessed by examining the correlation between Bright and Dark personality traits. The analysis revealed a significant relationship, with Bright traits showing a stronger correlation with Dark traits compared to Light traits ($r = -0.66$). This finding highlights the need for further exploration to better understand the independence and overlap of these constructs.

Conclusion

This study aimed to introduce the Bright personality traits model and examine the psychometric properties of its associated scale. The findings confirmed the reliability of the scale, demonstrating strong internal consistency across all subscales and the total scale. Factor analyses supported the three-factor structure, with all items demonstrating acceptable loadings, eliminating the need to remove any items. The CFA results demonstrated excellent model fit and confirmed its structural validity. Furthermore, convergent validity analysis highlighted the potential of the Bright personality traits model in representing positive aspects of personality compared to the Light model. By encompassing core traits such as altruism, forgiveness, and gratitude, the Bright model provides a comprehensive framework for understanding prosocial and adaptive dimensions of personality. These findings underscore the practical potential of the Bright traits model in both research and applied settings. Future studies are encouraged to expand the sample population

and explore additional methodological approaches to enhance the model's validity and applicability. psychology, for future studies.

Practical Implications of Research

This scale can be utilized in various fields, including positive psychology, mental health, and social

ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس صفات درخشان شخصیت در دانشجویان ایرانی

علی قائمی^۱، یوسف خیری^۲، علیرضا شفیعی کندجانی^۳، مرضیه جباریان^۱، بهزاد شالچی^{۳*}^۱ گروه روان‌شناسی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شهید مدنی آذربایجان، تبریز، ایران^۲ مرکز توسعه پژوهش‌های بین‌رشته‌ای معارف اسلامی و علوم سلامت، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران^۳ مرکز تحقیقات روان‌پزشکی و علوم رفتاری، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

چکیده

زمینه. صفات درخشان شخصیت به عنوان یک ویژگی شخصیتی جامعه‌پذیر تعریف می‌شود که شامل نوع‌دوستی، بخشش و قدردانی است. در این مقاله، به بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس صفات درخشان (گوویا و همکاران، ۲۰۲۱) پرداخته شده است.

روش کار. این پژوهش از نوع توصیفی بود و با هدف توسعه ابزار روان‌سنجی انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش همه دانشجویان دانشگاه زنجان در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بودند که نمونه آماری پژوهش از میان آن‌ها به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی با حجم ۲۲۵ نفر برای تحلیل عاملی اکتشافی و ۲۲۵ نفر برای تحلیل عاملی تاییدی و ۴۰ نفر برای بازآزمایی انتخاب شدند. برای انجام پژوهش، از مقیاس صفات درخشان شخصیت (گوویا و همکاران، ۲۰۲۱) و مقیاس صفات تاریک شخصیت (جنسون و وبستر، ۲۰۱۰) استفاده شد. ابتدا روایی صوری با استفاده از نظرات کارشناسان بررسی شد، سپس پایایی با آلفای کرونباخ و ضریب همبستگی بازآزمایی، تحلیل عاملی اکتشافی برای کشف ساختار عاملی مقیاس و تحلیل عاملی تاییدی برای بررسی میزان برازش مدل انجام شد و در نهایت روایی تفکیکی با ضریب همبستگی پیرسون سنجیده شد. تحلیل‌های آماری به‌وسیله نرم‌افزارهای SPSS25 و AMOS24 انجام شد.

یافته‌ها. گویه‌های مقیاس پس از اعمال اصلاحات جزئی در آنها، از روایی صوری مطلوبی برخوردار شدند. آلفای کرونباخ و ضریب بازآزمایی همه خرده‌مقیاس‌ها بالای ۰/۷ است؛ بنابراین، پایایی مقیاس قابل قبول است. تحلیل عاملی اکتشافی نشان داد که سه عامل نوع‌دوستی، بخشش و قدردانی قابل استخراج است و در مجموع ۵۱/۸۶ درصد از واریانس نمرات را تبیین می‌کند. نتایج تحلیل عاملی تاییدی نیز رابطه معناداری بین متغیرهای مشاهده شده و سازه‌های نهفته را تأیید کرد و نشان داد که ساختار سه عاملی مقیاس از برازش مطلوبی در نمونه‌ها برخوردار است ($X^2/df=2/42$; $GFI=0/92$; $AGFI=0/90$; $IFI=0/93$; $TLI=0/92$; $CFI=0/93$ و $RMSEA=0/056$). روایی تفکیکی نشان داد، رابطه صفات درخشان شخصیت و صفات تاریک شخصیت معکوس و نسبتاً زیاد است ($r=-0/66$).

نتیجه‌گیری. مقیاس صفات درخشان شخصیت در بین دانشجویان از درستی‌آزمایی و قابلیت اعتماد مطلوبی برخوردار است و استفاده از این ابزار در تحقیقات آینده قابل اعتماد است.

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

سابقه مقاله:

دریافت: ۱۴۰۳/۰۸/۰۴

پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۰۸

انتشار برخط: ۱۴۰۳/۱۲/۱۳

کلیدواژه‌ها:

صفات درخشان

شخصیت،

نوع‌دوستی،

بخشش،

قدردانی،

صفات جامعه‌پسند،

ویژگی‌های روان‌سنجی

مقدمه

ناسازگارانه شخصیت پرداخته‌اند و جنبه‌های مثبت شخصیت آدمی تا حدود زیادی مورد غفلت قرار گرفته است.^۴ به‌عنوان مثال، برخی از پیشرفت‌های اخیر در معیارهای شخصیتی عمدتاً بر روی ویژگی‌های سه‌گانه تاریک (جامعه‌ستیزی، ماکیاولیسم و خودشیفتگی)^۵ و

در دو دهه اخیر در پژوهش‌های روان‌شناسی، توجه به فضایل و نقاط قوت فردی، افزایش یافته است.^{۳-۱} علی‌رغم توسعه و گسترش روان‌شناسی مثبت‌گرا، عمده پژوهش‌های انجام گرفته در حیطه روان‌شناسی شخصیت و به‌ویژه آسیب‌شناسی شخصیت بر جنبه‌های منفی و

* پدیدآور رابط: بهزاد شالچی، آدرس ایمیل: shalchi.b@gmail.com

همچنین، یکی از ابعاد صفات درخشان شخصیت، بخشش است. بخشش به عنوان یک پیشرفت شخصی، حرکت از موقعیت تنفر و خشم به کاهش خشم و نگرفتن انتقام از خطاکار تعریف می‌شود.^{۱۶،۱۷} بخشش، فرآیندی است که در آن افراد احساسات خودمحورانه (مانند خشم) را با احساسات مثبت و غیرخودمحور (مثل همدلی) جایگزین می‌کنند.^{۱۸} بخشش فواید زیادی از جمله حفظ سلامت جسمی و روانی دارد. همچنین، عدم بخشش می‌تواند منجر به آشفتگی درونی و مشکلات در روابط فردی شود.^{۱۹-۲۲} در دین اسلام، بخشش مورد تأکید ویژه است^{۲۳} و قرآن کریم در ۱۲ آیه به صراحت به بخشش اشاره کرده^{۲۴} و حتی در برخورد با کافران نیز بخشش را توصیه می‌کند.^{۲۵}

عامل دیگری که جزو صفات درخشان شخصیت دسته‌بندی می‌شود، ق‌ردانی است. ق‌ردانی به معنای تمایل به شناسایی و پاسخ‌دهی سپاس‌گزارانه به خیرخواهی دیگران است.^{۲۶} پژوهش‌ها نشان داده‌اند ق‌ردانی با رضایت از زندگی،^{۲۷} شادی، کیفیت خواب و کاهش اختلالات روانی،^{۲۸} سلامت ذهنی بالاتر،^{۲۹} افسردگی پایین‌تر،^{۳۰} حس انسجام،^{۳۱} عملکرد بین فردی مثبت،^{۳۲} محافظت از بیماری و رنج و فشار مالی^{۳۳} و رفاه بیشتر در میانسالی و بزرگسالی^{۳۴} رابطه دارد. در قرآن کریم، بارها به شکرگزاری و پرهیز از کفران نعمت تأکید شده است. واژه شکر و مشتقات آن در ۶۹ آیه قرآن ذکر شده^{۳۵} و در آیه ۱۱۲ سوره بقره، تشکر از خدا همراه با ذکر پروردگار آمده است.^{۳۶}

صفات درخشان شخصیت مانند نوع‌دوستی، بخشش و ق‌ردانی از ویژگی‌های مثبت انسان هستند که بر بهزیستی روانی، سلامت اجتماعی و رضایت از زندگی تأثیر دارند. با این حال، ابزارهای موجود برای سنجش این صفات محدودیت‌هایی مانند تمرکز بر جنبه‌های خاص یا عدم تناسب با فرهنگ‌های غیرغربی دارند. طراحی ابزارهایی متناسب با فرهنگ ایرانی-اسلامی برای ارزیابی دقیق‌تر این صفات اهمیت دارد و می‌تواند در پژوهش‌های روان‌شناختی و بهبود سلامت روان موثر باشد.

با توجه به اهمیت صفات درخشان شخصیت، وجود ابزاری دقیق و معتبر برای اندازه‌گیری این متغیر ضروری است. این پژوهش با هدف بررسی اعتبار و قابلیت اعتماد ابزار مذکور در دانشجویان، تلاش می‌کند ابزاری مؤثر ارائه دهد و پژوهش‌های آینده را تسهیل کند؛ بنابراین، پرسش

مدل‌های گسترش‌یافته آن از جمله صفات چهارگانه تاریک (علاوه بر سه‌گانه‌های تاریک شامل دیگرآزاری نیز می‌باشد)^۶ و صفات پنجگانه تاریک (علاوه بر چهارگانه‌های تاریک شامل کینه‌توزی نیز می‌باشد)^۷ متمرکز شده‌اند. برای رفع این خلا پژوهشی، در سال‌های اخیر مدل‌های صفات مثبت شخصیت معرفی شده است.^۸

در همین راستا، مدل‌های صفات روشن شخصیت (Light Personality Trait) اخیراً برای سنجش صفات مثبت و جامعه‌پسند ارائه شده‌اند. از جمله این مدل‌ها، صفات سه‌گانه روشن جانسون (Johnson) (۲۰۱۸) شامل همدلی، شفقت و نوع‌دوستی^۹ و سه‌گانه روشن کافمن (Kaufman) و همکاران (۲۰۱۹) شامل انسان‌گرایی (Humanism) (باور به کرامت و ارزشمندی همه انسان‌ها)، کانتینیسم (Kantianism) (در نظر گرفتن مردم به عنوان یک شخص، نه به عنوان اشیا) و ایمان به انسانیت (Faith in Humanity) (ایمان به بنیاد خوب انسان‌ها) هستند.^{۱۰} سه‌گانه روشن شخصیت به دلیل همبستگی متوسط ($r = -0/48$) با صفات تاریک شخصیت مورد انتقاد است، که نشان می‌دهد این صفات کاملاً متضاد نیستند.^{۱۰} مفاهیم سه‌گانه روشن تنها بر برخی ویژگی‌های مثبت تمرکز دارند و همه جنبه‌های مثبت شخصیت را پوشش نمی‌دهند؛ بنابراین، نیاز به مدلی است که ابعاد اساسی و بنیادین جنبه‌های مثبت و سازگار شخصیت را شامل شود.^{۱۱} بدین منظور، صفات درخشان شخصیت (Bright Personality Traits) مطرح شده‌اند. مدل صفات درخشان شخصیت، یکی از جدیدترین مدل‌های شخصیتی مثبت‌گرا است. طبق پژوهش گوویا (Gouveia) و همکاران (۲۰۲۱)، این مدل شخصیتی شامل نوع‌دوستی، بخشش و ق‌ردانی می‌شود.^{۱۲}

طبق مطالب بیان شده، رفتارهای نوع‌دوستانه، زیر مجموعه‌ی صفات درخشان شخصیت هستند. طبق یکی از رایج‌ترین تعاریف، رفتارهای نوع‌دوستانه، بخشی از رفتارهای اجتماعی مطلوب هستند و به انگیزه‌ی ذاتی برای کمک داوطلبانه به دیگران، بدون انتظار پاداش یا اجتناب از تنبیه، اشاره دارند.^{۱۳} محرک رفتار نوع‌دوستانه شامل کمک داوطلبانه برای رفاه دیگران است که بر پاسخ همدلانه و اصول درونی‌شده کمک به دیگران مبتنی است. دو عنصر اصلی این رفتارها، همدلی و اصول درونی‌شده هستند.^{۱۴} در فرهنگ ایرانی-اسلامی، بی‌توجهی به امور دیگران و کمک نکردن به نیازمندان با اصول مسلمانی ناسازگار است.^{۱۵}

ابهام در عبارات، نارسایی در معانی کلمات، رعایت دستور زبان، استفاده از کلمات مناسب، اهمیت سوالات، جایگاه مناسب سوالات و زمان تکمیل ابزار مورد توجه قرار گرفت.

آمار توصیفی و پایایی

در این بخش از آمار توصیفی، از جمله میانگین، میانه، کشیدگی و چولگی، به منظور درک بهتر ویژگی‌های کلی داده‌ها و ارائه تصویری روشن از آن‌ها استفاده شد.

برای بررسی پایایی مقیاس، از دو روش پایایی با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ (برای سنجش ثبات درونی) و آزمون-بازآزمون (برای سنجش قابلیت اطمینان مجدد) استفاده شد. محاسبه ضریب آلفای کرونباخ در یک مرحله انجام می‌شود و این ضریب نشان‌دهنده میزان تناسب گروهی از گویه‌ها است که یک سازه را اندازه‌گیری می‌کنند. مقدار آلفای کرونباخ و ضریب بازآزمایی باید حداقل برابر با $0/7$ باشد تا یک گویه بتواند در ابزار روان‌سنجی باقی بماند.^{۳۷}

با توجه به پیشنهاد برخی منابع مبنی بر استفاده از حجم نمونه‌ای بین ۳۰ تا ۵۰ نفر برای محاسبه ضریب همبستگی در بازآزمایی،^{۳۸} در این پژوهش، چهار نفر از شرکت‌کنندگان به صورت تصادفی انتخاب شدند و پس از گذشت چهار هفته، مجدداً به مقیاس پاسخ دادند. ضریب همبستگی بازآزمایی به روش همبستگی پیرسون محاسبه شد. داده‌های این بخش با استفاده از نرم‌افزار SPSS25 تجزیه و تحلیل شدند.

روایی سازه

برای تعیین حجم نمونه آماری مورد نیاز برای تحلیل عاملی اکتشافی و تاییدی، محققان عموماً از دستورالعمل ضرب تعداد شاخص‌ها در ۵ تا ۱۰ پیروی می‌کنند. در حالی که هیچ فرمول استاندارد جهانی برای اندازه نمونه در مدل‌سازی معادلات ساختاری وجود ندارد، انتخاب یک نمونه مناسب برای دستیابی به آن ضروری است. در این پژوهش برای افزایش اعتبار یافته‌ها، حجم نمونه بزرگ‌تری مورد هدف قرار گرفت. در مجموع ۶۷۵ پرسش‌نامه جمع‌آوری شد که ۱۴ پرسش‌نامه ناقص یا تحریف شده بود و ۴۵۰ پرسش‌نامه معتبر برای تجزیه و تحلیل آماری باقی ماند. نصف این تعداد به تحلیل عامل اکتشافی و نصف دیگر به تحلیل عاملی تاییدی اختصاص داده شد. روش

اصلی پژوهش این است که آیا مدل صفات درخشان شخصیت با داده‌های نمونه ایرانی سازگاری دارد؟

روش کار

این پژوهش از نوع توصیفی بوده و با هدف توسعه ابزار روان‌سنجی انجام گرفت. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشگاه زنجان در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ بود. پس از ترجمه نسخه انگلیسی مقیاس صفات درخشان شخصیت به فارسی و بررسی ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان در پژوهش، از روش‌های متعددی برای ارزیابی اعتبار (روایی صوری، سازه و تفکیکی) و پایایی (آلفای کرونباخ و آزمون-بازآزمون) استفاده شد. این فرایندها به طور کامل اجرا شدند تا اطمینان حاصل شود که مقیاس از دقت و اعتبار لازم برخوردار است. جزئیات مراحل بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس صفات درخشان شخصیت به شرح زیر ارائه شده است.

ترجمه مقیاس به فارسی

نسخه اصلی این مقیاس به زبان انگلیسی موجود بود؛ بنابراین، ابتدا گویه‌های آن با استفاده از ترجمه تخصصی انگلیسی به فارسی ترجمه شدند. برای اطمینان از صحت ترجمه، متن ترجمه‌شده مجدداً توسط گروهی دیگر از مترجمان به زبان انگلیسی برگردانده شد و مورد بازبینی قرار گرفت. به منظور شفاف‌تر شدن مفاهیم و تسهیل درک گویه‌ها، برخی از آن‌ها به صورت جزئی و بدون خدشه‌دار کردن معنای اصلی، ویرایش شدند. در نهایت، نسخه نهایی مقیاس به سازندگان اصلی ارسال شد و از آن‌ها اجازه گرفته شد تا مقیاس در جامعه ایرانی هنجاریابی شود.

روایی صوری

روایی صوری به میزان مناسب بودن ظاهر یک ابزار برای جمع‌آوری اطلاعات مورد نظر، به‌ویژه از دیدگاه پاسخ‌دهندگان، اشاره دارد. برای ارزیابی روایی صوری، از دو روش روایی صوری کمی و روایی صوری کیفی با محاسبه تأثیر آیت‌ها استفاده می‌شود. در این مطالعه، روایی صوری کیفی ابزار با مشارکت یک گروه شش‌نفره از صاحب‌نظران شامل متخصصان حوزه روان‌شناسی بررسی شد؛ و از متخصصان درخواست شد تا پس از مطالعه دقیق ابزار، دیدگاه‌های اصلاحی خود را به صورت کتبی ارائه دهند. در این فرآیند، مواردی همچون سطح دشواری، عدم تناسب،

است) که حاکی از نبود داده‌های پرت در مطالعه بود؛ بنابراین، اجرای تحلیل عامل تاییدی بلامانع بود. در ادامه تحلیل عامل تاییدی انجام شد. به منظور بررسی برازش مدل پیشنهادی، برای برآورد مدل از روش حداکثر احتمال و به منظور بررسی برازش مدل از شاخص‌های نسبت مجذور خی بر درجه آزادی (χ^2/df)، شاخص نیکویی برازش (GFI: Goodness of Fit Index)، شاخص نیکویی برازش اصلاح‌شده (AGFI: Adjusted Goodness of Fit Index)، شاخص برازش فزاینده (IFI: Incremental Fit Index)، شاخص توکر-لوئیس (TLI: Tucker-Lewis Index) و خطای برازش مقایسه‌ای (CFI: Comparative Fit Index) و خطای ریشه مجذور میانگین تقریبی (RMSEA: Root Mean Square Error of Approximation) استفاده شد. داده‌های بخش تحلیل عامل تاییدی با استفاده از نرم‌افزار AMOS24 تجزیه و تحلیل شدند.

روایی تفکیکی

روایی تفکیکی به این معناست که اگر دو سازه متفاوت باشند، ابزارهای اندازه‌گیری مربوط به آن‌ها باید همبستگی پایین یا معکوس با یکدیگر داشته باشند. این نشان می‌دهد که ابزارها واقعاً می‌توانند بین سازه‌های مختلف تمایز قائل شوند و آن‌ها را به درستی اندازه‌گیری کنند. به‌عنوان آخرین بخش تحلیل داده‌ها به بررسی روایی تفکیکی مقیاس صفات درخشان شخصیت پرداخته شد. بدین منظور همبستگی پیرسون بین صفات درخشان شخصیت با صفات تاریک شخصیت محاسبه گردید. داده‌های این بخش با استفاده از نرم‌افزار SPSS25 تجزیه و تحلیل شدند.

ابزارهای پژوهش

۱. مقیاس صفات درخشان شخصیت

این مقیاس، ابزار خودسنجی ۱۸ گویه‌ای می‌باشد که توسط گوویا و همکاران در سال ۲۰۲۱ ساخته شده است. این مقیاس از خرده‌مقیاس‌های نوع‌دوستی (گویه‌های ۱ تا ۶)، بخشش (گویه‌های ۷ تا ۱۲) و قدردانی (گویه‌های ۱۳ تا ۱۸) تشکیل شده است. شیوه نمره‌گذاری این مقیاس از ۱ (اصلاً من را توصیف نمی‌کند) تا ۵ (کاملاً مرا توصیف

نمونه‌گیری، نمونه‌گیری خوشه‌ای تصادفی بود. در ابتدا، چهار دانشکده (علوم انسانی، علوم پایه، مهندسی و کشاورزی) انتخاب شدند و به دنبال آن از هر دانشکده، پنج کلاس به صورت تصادفی انتخاب شدند. دانشجویان کلاس‌های منتخب پس از ارائه رضایت آگاهانه در مطالعه شرکت کردند. توضیحات مفصلی در زمینه اصول اخلاقی از جمله هدف تحقیق، ناشناس بودن شرکت‌کنندگان و حق انصراف آنها از پژوهش ارائه شد.

در بخش اول سنجش روایی سازه از تحلیل عامل اکتشافی استفاده شد. همچنین، برای بررسی کفایت نمونه‌برداری، از شاخص کایزر-مایر-اولکین (KMO) بهره گرفته شد. این شاخص نشان‌دهنده میزان واریانس درون داده‌ها است و مقادیر بالاتر از $0/6$ بیانگر کفایت نمونه‌برداری هستند. علاوه بر این، از آزمون کرویت بارتلت (Bartlett Sphericity Test) برای بررسی این موضوع استفاده شد که آیا ماتریس همبستگی بین گویه‌های مقیاس در جامعه صفر هست یا خیر. برای چرخش عامل‌ها از روش متعامد واریماکس (Varimax Rotation) استفاده شد. این یک روش چرخش است که عامل‌ها را به گونه‌ای تغییر می‌دهد که همبستگی بین آن‌ها به حداقل برسد (یعنی عامل‌ها مستقل از هم باشند). این روش به بهبود تفسیرپذیری عامل‌ها کمک می‌کند. سپس عامل‌هایی که ارزش ویژه بالاتر از یک داشتند حفظ شدند. منظور از ارزش ویژه، میزان واریانس (تغییرات) تبیین‌شده توسط هر عامل است. داده‌های تحلیل عامل اکتشافی با استفاده از نرم‌افزار SPSS25 تجزیه و تحلیل شدند.

در بخش دوم اندازه‌گیری روایی سازه از تحلیل عاملی تاییدی استفاده شد. بدین منظور لازم بود قبل از انجام تحلیل عاملی تاییدی پیش‌فرض‌های آن بررسی شود. بدین منظور، نرمال بودن داده‌ها و داده‌های پرت چندمتغیره استفاده شد. برای بررسی نرمال بودن داده‌ها، از چولگی و کشیدگی استفاده شد. مقادیر چولگی و کشیدگی باید بین ۲ تا ۲- باشد تا بتوان نرمال بودن توزیع متغیر را پذیرفت. نتایج نشانگر توزیع نرمال داده‌ها بود. برای بررسی داده‌های پرت چندمتغیره، از آزمون ماهالانوبیس (Mahalanobis) استفاده شد که حداقل و حداکثر آن به ترتیب $0/001$ و $6/00$ بود، و میزان آن کمتر از مقدار بحرانی مجذور کای با خطای $0/001$ می‌باشد (مقدار بحرانی مجذور کای $16/27$

خرده‌مقیاس‌ها توسط سازندگان اصلی در دامنه‌ای از ۰/۷۶ تا ۰/۸۷ به دست آمده است.^{۳۹}

ویژگی‌های روان‌سنجی این مقیاس در ایران توسط یوسفی و پیری مورد بررسی قرار گرفته است؛ که نشانگر روایی سازه مناسب مقیاس در جامعه ایرانی است. در این مطالعه، ضریب باز آزمایشی مقیاس برای کل مقیاس ۰/۷۵ و برای مؤلفه‌های خودشیفتگی ۰/۷۹، ماکیاولیسم ۰/۸۰ و جامعه‌ستیزی ۰/۶۶ بود. به منظور سنجش همسانی درونی مقیاس دوجین کتیف از روش محاسبه ضریب آلفای کرونباخ استفاده شده بود که برای عامل‌های خودشیفتگی ۰/۷۷، ماکیاولیسم ۰/۷۲، جامعه‌ستیزی ۰/۶۸ و برای کل مقیاس ۰/۷۶ محاسبه شده بود.^{۴۰}

یافته‌ها

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان در پژوهش

در بخش یافته‌ها، ابتدا ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان در پژوهش بررسی شد. خلاصه این ویژگی‌ها در جدول ۱ آورده شده است.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان

ویژگی	دسته‌بندی	تعداد	درصد
جنسیت	مرد	۱۴۱	۳۱/۳۳
	زن	۳۰۹	۶۸/۶۷
سن	۱۸-۲۵ سال	۲۴۴	۵۴/۲۲
	۲۶-۳۵ سال	۱۱۱	۲۴/۶۷
	۳۶-۴۵ سال	۶۶	۱۴/۶۷
	بالای ۴۵ سال	۲۹	۶/۴۴
مقطع تحصیلی	کاردانی	۳۰	۶/۶۷
	کارشناسی	۲۷۳	۶۰/۶۷
	کارشناسی ارشد	۱۱۲	۲۴/۸۹
	دکتری	۳۵	۷/۷۸

روایی صوری

برای بررسی روایی صوری پرسش‌نامه صفات درخشان شخصیت، مقیاس مذکور در اختیار ۱۰ نفر از متخصصان حوزه روان‌شناسی و شخصیت قرار گرفت و از آن‌ها خواسته شد تا هر یک از گویه‌ها را از نظر شفافیت، مرتبط بودن با سازه مورد نظر و قابلیت فهم ارزیابی کنند. بر اساس نظرات متخصصان، اصلاحات جزئی در عبارات برخی از گویه‌ها اعمال شد تا اطمینان حاصل شود که گویه‌ها به‌طور دقیق

می‌باشد. گویه‌های ۴، ۵، ۶، ۱۰، ۱۱، ۱۲، ۱۶، ۱۷ و ۱۸ نمره‌گذاری معکوس دارند. گوویا و همکاران با تحلیل عاملی اکتشافی سه عامل کلی را شناسایی کردند. آلفای کرونباخ خرده‌مقیاس‌ها بین ۰/۷۸ تا ۰/۹۱ گزارش شد. همچنین، تحلیل عاملی تأییدی نشان‌دهنده برازش مناسب مدل بود.^{۱۲}

۲. مقیاس صفات تاریک شخصیت

این مقیاس توسط جنسون و وبستر در سال ۲۰۱۰ به منظور تهیه یک نسخه کوتاه برای سنجش صفات تاریک شخصیت ساخته شده است. دارای ۱۲ گویه می‌باشد که از شرکت‌کنندگان در پژوهش خواسته می‌شود تا میزان تناسب گویه‌ها با شخصیت خود را در یک مقیاس ۷ درجه‌ای (کاملاً مخالفم = ۱ تا کاملاً موافقم = ۷) درجه‌بندی نمایند. این مقیاس، از خرده‌مقیاس‌های ماکیاولیسم (گویه‌های ۱ تا ۴)، جامعه‌ستیزی (گویه‌های ۵ تا ۸) و خودشیفتگی (گویه‌های ۹ تا ۱۲) تشکیل شده است. ضریب پایایی بازآزمایی برای کل مقیاس و همچنین

طبق جدول ۱ بیشترین فراوانی جنسیتی مختص به زنان، بیشترین فراوانی سنی بازه ۱۸ تا ۲۵ سال و بیشترین فراوانی مقطع تحصیلی شرکت‌کنندگان در پژوهش، کارشناسی بود. با توجه به اینکه در دانشکده‌ها و کلاس‌های انتخاب شده تعداد زنان بیشتر بود، نسبت جمعیتی مشارکت‌کنندگان زن و مرد مساوی نشد. با توجه به پیشینه نظری،^{۴۱} به نظر نمی‌رسد این عدم تناسب تاثیر معناداری در نتایج پژوهش بگذارد.

آمار توصیفی و شاخص‌های سنجش پایایی

در ادامه، شاخص‌های مرتبط با آمار توصیفی و آلفای کرونباخ و ضریب بازآزمایی در جدول ۲ آورده شده است.

و واضح، مفاهیم مورد نظر را اندازه‌گیری می‌کنند. نتایج این مرحله نشان داد که مقیاس از روایی صوری مطلوبی برخوردار است و گویه‌ها به‌طور مناسب سازه‌های مربوطه را منعکس می‌کنند. همچنین، تمامی گویه‌ها برای شرکت‌کنندگان قابل درک و فهم بودند. این مرحله گامی اساسی در جهت اطمینان از کیفیت محتوایی ابزار پژوهش بود.

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی و آلفای کرونباخ خرده‌مقیاس‌ها و کل مقیاس

کمترین مقدار	بیشترین مقدار	میانگین	انحراف استاندارد	کشیدگی	چولگی	آلفای کرونباخ	ضریب بازآزمایی
۶	۳۰	۱۶/۳۸	۶/۲۹	۰/۱۹	-۰/۹۱	۰/۸۰	۰/۷۳
۶	۳۰	۱۶/۱۰	۶/۱۸	۰/۲۹	-۰/۷۳	۰/۷۸	۰/۷۹
۶	۳۰	۱۶/۴۴	۶/۲۹	۰/۳۹	-۰/۲۲	۰/۷۹	۰/۸۲
۲۰	۸۷	۴۸/۹۳	۱۵/۴۶	۰/۵۵	۰/۵۳	۰/۸۸	۰/۸۵

که نمونه حاضر از کفایت و بسندگی مطلوبی برای تحلیل برخوردار است. همچنین، آزمون کرویت بارلت از لحاظ آماری معنی‌دار بود ($\chi^2=2822/28$, $P=0/001$) و این مقدار نشان‌دهنده آن است که امکان انجام تحلیل عاملی اکتشافی روی داده‌های پژوهش وجود دارد. به‌منظور چرخش عامل‌ها از روش متعامد واریماکس استفاده شد و گویه‌هایی زیر عنوان یک عامل حفظ شدند که وزن عاملی آنها از $0/4$ بیشتر بود. در مجموع، سه مؤلفه، ارزش ویژه بالاتر از یک داشت که در مجموع $01/86$ درصد از واریانس کل را تبیین می‌کرد. بارهای عاملی و منحصر به فردی گویه‌های مقیاس صفات درخشان شخصیت در جدول ۳ نمایش داده شده است.

ضرایب آلفای کرونباخ به‌منظور بررسی همسانی درونی مقیاس صفات درخشان شخصیت در دانشجویان محاسبه شد. همان‌طوری که در جدول ۲ ملاحظه می‌شود مقدار آلفای کرونباخ و ضریب بازآزمایی محاسبه شده برای خرده‌مقیاس‌ها و کل مقیاس بالای $0/7$ هستند؛ بنابراین، خرده‌مقیاس و کل مقیاس از همسانی درونی و پایایی مناسبی در طول زمان برخوردارند.

روایی سازه

سپس، به‌منظور بررسی تعداد عامل‌های سازنده مقیاس، از تحلیل عامل اکتشافی به شیوه تحلیل مؤلفه‌های اصلی استفاده شد. مقدار شاخص کفایت نمونه‌گیری (KMO) برابر با $0/91$ بود که این مقدار نشان داد

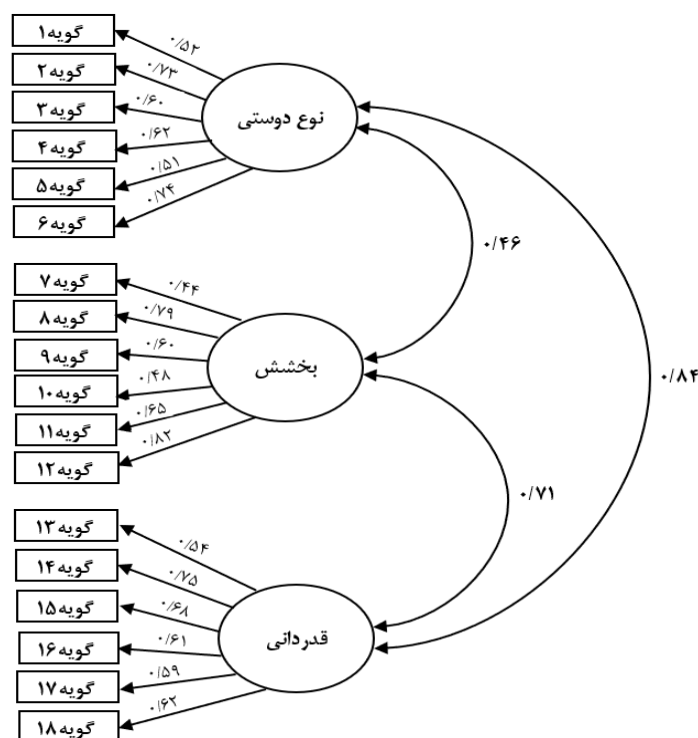
جدول ۳. بارهای عاملی و منحصر به فردی برای گویه‌های مقیاس

شماره گویه	گویه	عامل ۱	عامل ۲	عامل ۳	منحصر به فردی
۱	من آماده‌ام با آگاهی از مشکلات و خطراتی که ممکن است هنگام کمک به دیگران پیش بیاید، همچنان به آنها کمک کنم.	۰/۶۷	۰/۲۵	۰/۳۰	۰/۵۵
۲	برای کمک به دیگران و محبت به آنها، تمایل دارم که سختی‌ها و تلاش‌های زیادی را تحمل کنم.	۰/۶۹	۰/۲۰	۰/۲۵	۰/۵۰
۳	حتی زمانی که خودم در شرایط سخت و دشواری هستم، باز هم به دیگران کمک می‌کنم.	۰/۶۵	۰/۳۰	۰/۲۰	۰/۴۵
۴	به دیگران کمک می‌کنم تا به اهداف خود برسند و از این طریق به نفع شخصی خودم استفاده کنم.	۰/۵۶	۰/۳۸	۰/۲۸	۰/۳۰
۵	وقتی با دیگران همکاری می‌کنم، انتظار پاداش برای خودم دارم.	۰/۴۷	۰/۴۰	۰/۳۰	۰/۳۵
۶	به دیگران کمک می‌کنم، تا خودم مورد ستایش و تحسین قرار بگیرم.	۰/۴۹	۰/۳۸	۰/۲۸	۰/۳۰
۷	به سرعت و به راحتی، اشتباهات یا بدی‌های دیگران را فراموش می‌کنم.	۰/۲۵	۰/۶۶	۰/۳۰	۰/۵۵
۸	وقتی دیگران اشتباه یا رفتاری نادرست انجام می‌دهند، به سرعت و به راحتی آنها را می‌بخشم.	۰/۲۰	۰/۶۸	۰/۲۵	۰/۵۰
۹	تمایل دارم کسانی را که به عمد به من ضرر می‌زنند یا باعث ناراحتی‌ام می‌شوند، ببخشم.	۰/۳۰	۰/۶۳	۰/۲۰	۰/۴۵

شماره گویه	گویه	عامل ۱	عامل ۲	عامل ۳	منحصر به فردی
۱۰	آدمی هستم که به سختی می‌توانم اشتباهات یا بدی‌های دیگران را فراموش کنم و طولانی مدت به آنها کینه می‌ورزم.	۰/۳۵	۰/۵۸	۰/۲۵	۰/۴۰
۱۱	با اغلب کسانی که با آنها در ارتباط هستم، کینه و خصومت دارم.	۰/۴۰	۰/۵۴	۰/۳۰	۰/۳۵
۱۲	افرادی که به من آسیب زده‌اند را به‌عنوان افراد منفی در نظر می‌گیرم و جنبه‌های مثبت وجود آنها را نادیده می‌گیرم.	۰/۳۵	۰/۴۸	۰/۲۵	۰/۴۰
۱۳	من به زحمات دیگران که برای من کشیده‌اند، توجه می‌کنم و برای این افراد ارزش قائل می‌شوم.	۰/۳۰	۰/۲۵	۰/۶۵	۰/۵۵
۱۴	می‌دانم چگونه باید از دیگران به خاطر کمک‌ها و خوبی‌هایشان تشکر کنم و قدردانی خود را به آنها نشان دهم.	۰/۲۵	۰/۲۰	۰/۶۷	۰/۵۰
۱۵	محبت‌ها و زحمات دیگران را فراموش نمی‌کنم و نسبت به محبت‌های آنها قدردان هستم.	۰/۲۰	۰/۳۰	۰/۶۲	۰/۴۵
۱۶	فراموش می‌کنم که به خاطر کارهای خوبی که مردم برای من انجام می‌دهند، از آنها تشکر و قدردانی کنم.	۰/۳۵	۰/۲۵	۰/۵۷	۰/۴۰
۱۷	تشکر کردن از مردم برای من سخت و دشوار است.	۰/۴۰	۰/۳۰	۰/۵۳	۰/۳۵
۱۸	گفتن کلمه «ممنونم» برای من سخت و دشوار است.	۰/۳۸	۰/۲۸	۰/۵۵	۰/۳۰

جدول بالا به بررسی سه عامل اصلی (نوع دوستی، بخشش و قدردانی) در قالب ۱۸ گویه می‌پردازد. هر گویه به یکی از این عوامل ارتباط بیشتری دارد و بار عاملی هر عامل برای هر گویه مشخص شده است. به‌طور کلی، گویه‌های ۱ تا ۶ بیشتر بر نگرش مثبت نسبت به کمک به دیگران و نوع دوستی تأکید دارند، در حالی که گویه‌های ۷ تا ۱۲ به رفتارهای مرتبط با بخشش و عدم کینه‌توزی می‌پردازند. گویه‌های ۱۳ تا ۱۸ نیز قدردانی و توجه به زحمات دیگران را بررسی می‌کنند. اعداد نشان‌دهنده میزان تأثیر هر عامل بر هر گویه است، به طوری که هر چه عدد بزرگ‌تر باشد، تأثیر آن عامل بیشتر است. در ادامه نتایج تحلیل عاملی تاییدی گزارش می‌شود. در شکل ۱ ضرایب مسیر مدل تحلیل عاملی تاییدی پژوهش نشان داده شده است.

شکل ۱. مدل برازش یافته صفات درخشان شخصیت

شکل ۱. مدل برازش یافته صفات درخشان شخصیت

در ادامه شاخص‌های برازش مورد بررسی قرار گرفت. پذیرش آن‌ها در جدول ۴ ارائه شده است. مقدار به‌دست آمده شاخص‌های مذکور و مقدار قابل

جدول ۴. شاخص‌های برازش مدل تحلیل عاملی تاییدی

شاخص‌های برازش	مقدار به‌دست آمده	مقدار قابل قبول	نتیجه
χ^2	۳۲۰/۳۴	-	-
df	۱۳۲	-	-
sig	۰/۰۰۱	۰/۰۵	معنادار
χ^2/df	۲/۴۲	کمتر از ۳	قابل قبول
GFI	۰/۹۲	بیشتر از ۰/۹	قابل قبول
AGFI	۰/۹۰	بیشتر از ۰/۹	قابل قبول
IFI	۰/۹۳	بیشتر از ۰/۹	قابل قبول
TLI	۰/۹۲	بیشتر از ۰/۹	قابل قبول
CFI	۰/۹۳	بیشتر از ۰/۹	قابل قبول
RMSEA	۰/۰۵۶	کمتر از ۰/۰۸	قابل قبول

روایی تفکیکی

به‌عنوان آخرین بخش تحلیل داده‌ها، روایی تفکیکی مقیاس صفات درخشان شخصیت با صفات تاریک شخصیت محاسبه گردید. نتایج در جدول ۵ ارائه شده است.

همان‌طور که در جدول ۴ مشاهده می‌شود، شاخص‌های برازش مدل مورد پذیرش می‌باشد. در نتیجه مدل پیشنهادی، برازش مناسبی دارد و قابل قبول است.

جدول ۵. همبستگی پیرسون بین صفات درخشان شخصیت و صفات تاریک شخصیت

خرده مقیاس‌ها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
نوع دوستی								
بخشش	۰/۶۶**							
قدردانی	۰/۵۵**	۰/۳۳**						
صفات درخشان شخصیت (کل مقیاس)	۰/۸۹**	۰/۸۱**	۰/۷۶**					
خودشیفتگی	-۰/۵۲**	-۰/۷۲**	-۰/۵۲**	-۰/۷۲**				
ماکیاولیسم	-۰/۵۸**	-۰/۷۲**	-۰/۶۸**	-۰/۸۰**	۰/۷۹**			
جامعه‌ستیزی	-۰/۵۶**	-۰/۶۷**	-۰/۵۶**	-۰/۷۳**	۰/۴۵**	۰/۵۲**		
صفات تاریک شخصیت (کل مقیاس)	-۰/۴۸**	-۰/۵۲**	-۰/۶۸**	-۰/۶۶**	۰/۵۸**	۰/۶۳**	۰/۶۵**	۱

$P^* < 0.05$, $P^{**} < 0.01$

بودند از (۱) کل مقیاس و خرده‌مقیاس‌های آن همسانی درونی مناسبی دارند. (۲) ساختار عاملی مقیاس صفات درخشان شخصیت از سه عامل نوع‌دوستی، بخشش و قدردانی تشکیل شده است. (۳) ساختار عاملی استخراج شده برازش مناسبی دارد. (۴) روایی همگرایی مقیاس قابل قبول است. برای بررسی تایید یا رد شدن فرضیه‌های مذکور، داده‌های جمع‌آوری شده مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

همان‌گونه که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، تمام متغیرها با همدیگر در سطح $P < 0.01$ رابطه معناداری دارند؛ بنابراین، رابطه صفات درخشان شخصیت و صفات تاریک شخصیت معکوس و نسبتاً زیاد است ($r = -0.76$).

بحث

هدف پژوهش حاضر، بررسی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس صفات درخشان شخصیت در دانشجویان بود. بدین منظور فرضیه‌هایی تدوین شد. این فرضیه‌ها عبارت

در نهایت، روایی تفکیکی مقیاس صفات درخشان شخصیت مورد بررسی قرار گرفت. برای سنجش روایی تفکیکی، از مقیاس صفات تاریک شخصیت استفاده شد. رابطه تمام صفات درخشان شخصیت با همه صفات تاریک شخصیت معنادار بود؛ بنابراین، فرضیه آخر نیز تایید گردید. قابل ذکر است که سازندگان این مقیاس تلاش کرده‌اند آن را به گونه‌ای طراحی کنند که به‌عنوان نقطه مقابل صفات تاریک شخصیت مورد توجه قرار گیرد. در پژوهش‌های کافمن،^{۱۰} جانسون و همکاران^۹ و یوسفی^۴ همبستگی بین صفات روشن شخصیت و صفات تاریک در سطح متوسط گزارش شده بود، در حالی که در پژوهش حاضر، همبستگی بین صفات درخشان شخصیت و صفات تاریک از این سطح فراتر رفته و نسبتاً قوی‌تر مشاهده شد. این یافته نشان می‌دهد که صفات درخشان شخصیت، نسبت به صفات روشن، جنبه‌های مثبت و بنیادی وجود انسان را به‌طور بهتری منعکس می‌کند؛ در نتیجه، این مقیاس نسبت به ابزارهای مشابه، فضایل انسانی را با دقت بیشتری به نمایش می‌گذارد.

این پژوهش نیز مانند سایر پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی است. یکی از این محدودیت‌ها، اختلاف نظر در تعریف نوع دوستی، قدردانی و بخشش است. برای هر یک از این متغیرها، تعاریف متعددی ارائه شده است. این گوناگونی باعث شده است، ساخت ابزارهای سنجش این متغیرها دشوار شود و امکان سنجش تمام ابعاد این متغیرها وجود نداشته باشد. در همین راستا، به پژوهشگران توصیه می‌شود قبل از استفاده از مقیاس در پژوهش‌ها به تعاریف سازندگان مقیاس توجه کنند. همچنین، مردم ایران با توجه به پیشینه تاریخی و فرهنگی خود به امور اخلاقی و رفتارهای جامعه‌پسند از منظر تعالیم اسلام می‌نگرند و در بین اکثر مردم ایران اخلاق سکولار محبوبیتی ندارد، با این وجود عمده ابزارهای ساخته شده برای سنجش رفتارهای اخلاقی و جامعه‌پسند (از جمله نوع دوستی، بخشش و قدردانی) مبتنی بر دیدگاه سکولار هستند. از این جهت توصیه می‌شود ابزاری بومی و مبتنی بر فرهنگ جامعه ایرانی تدوین شود.

نتیجه‌گیری

به‌طور کلی، از یافته‌های این پژوهش می‌توان چنین نتیجه گرفت که مقیاس صفات درخشان شخصیت با در

برای بررسی فرضیه اول پژوهش، آلفای کرونباخ کل مقیاس و خرده‌مقیاس‌ها مورد بررسی قرار گرفت. آلفای کرونباخ و ضریب همبستگی حاصل از بازآزمایی همه خرده‌مقیاس‌ها و کل مقیاس مناسب بود. این یافته نشان می‌دهد، مقیاس صفات درخشان شخصیت پایایی مطلوبی دارد. در نتیجه، فرضیه اول پژوهش تایید می‌گردد. بیشتر بودن آلفای کرونباخ کل مقیاس نسبت به آلفای کرونباخ خرده مقیاس‌ها، نشان‌دهنده این است که استفاده از کل مقیاس در پژوهش‌ها نسبت به استفاده جداگانه از خرده‌مقیاس‌ها ارجحیت دارد. آلفای کرونباخ به‌دست آمده در این پژوهش، تقریباً مشابه مقدار این شاخص در پژوهش سازندگان این مقیاس است.

به منظور تایید یا رد شدن فرضیه دوم، تحلیل عامل اکتشافی انجام شد. تحلیل عامل اکتشافی مقیاس، نشان‌دهنده ساختار سه عاملی مقیاس بود. همچنین بررسی بارهای عاملی گویه‌ها نشان داد، نیازی به حذف گویه‌های مقیاس نبود. در نتیجه فرضیه دوم پژوهش نیز تایید گردید. این یافته مشابه یافته گوویا و همکاران است. این یافته اهمیت ساختار عاملی را در تایید صحت ساختاری مقیاس برجسته می‌کند؛ چرا که استخراج سه عامل متمایز (نوع دوستی، بخشش و قدردانی) نشان می‌دهد که ابعاد مثبت و بنیادی شخصیت به‌طور مستقل عمل می‌کنند. از منظر مفهومی، این نتیجه بیانگر آن است که صفات درخشان شخصیت، اگرچه به یکدیگر وابسته‌اند، اما می‌توانند به‌عنوان اجزای مجزا درک شوند و هر یک نقش منحصر به فردی در تبیین جنبه‌های مثبت وجود انسان ایفا کنند.

برای بررسی فرضیه سوم پژوهش، تحلیل عامل تاییدی انجام گرفت. نتایج تحلیل عامل تاییدی نشان‌دهنده قابل قبول بودن تمام شاخص‌های برازش مدل تدوین شده بود. در نتیجه، مدل ساختاری تدوین شده نیازی به اصلاح نداشت؛ بنابراین فرضیه سوم نیز تایید گردید. این یافته نیز با نتایج سازندگان مقیاس همسو است. از منظر مفهومی، این یافته تایید می‌کند که ساختار مولفه‌ای پیشنهادی، تجلی‌دهنده ابعاد مختلف صفات درخشان شخصیت به‌طور دقیق و منسجم است. به بیان دیگر، این نتایج نشان می‌دهد که مدل سه‌عاملی، ضمن تفکیک دقیق ابعاد نوع دوستی، بخشش و قدردانی، توانسته است ارتباطات میان آیتم‌ها و سازه‌های نظری مرتبط را به‌خوبی منعکس کند.

کندجانی در نگارش پیش‌نویس و جمع‌آوری داده‌ها؛ مرضیه جباریان در جمع‌آوری داده‌ها و بهزاد شالچی در تحلیل آماری پژوهش مشارکت داشتند. همچنین مولفان، نسخه پیش‌نویس مقاله را خوانده و تایید نموده‌اند.

منابع مالی

این مقاله حمایت مالی ندارد.

ملاحظات اخلاقی

در این پژوهش تمام اصول اخلاقی از جمله رازداری و صداقت در گزارش یافته‌ها رعایت شده است. تاییدیه اخلاق این مطالعه از کمیته اخلاق در پژوهش دانشگاه علوم پزشکی تبریز، با کد مصوبه IR.TBZMED.REC.1403.384 اخذ شده است.

تعارض منافع

مولفان اظهار می‌دارند که هیچ‌گونه تعارض منافی از تالیف یا انتشار این مقاله ندارند.

نظرگرفتن یافته‌های مرتبط با درستی‌آزمایی و قابلیت اعتماد، زمان لازم برای تکمیل مقیاس و سهولت نمره‌گذاری و تفسیر، ابزار مناسبی برای سنجش صفات درخشان شخصیت در دانشجویان است. با توجه به میزان روایی و پایایی تأیید شده این ابزار در پژوهش حاضر، می‌توان از آن در پژوهش‌های آتی استفاده کرد.

پیامدهای عملی پژوهش

در پژوهش‌های آتی می‌توان از این مقیاس در حوزه‌های گوناگون از جمله روان‌شناسی مثبت‌نگر، بهداشت روان و روان‌شناسی اجتماعی بهره برد.

قدردانی‌ها

پژوهشگران از شرکت‌کنندگان در پژوهش نهایت سپاس و قدردانی را دارند.

مشارکت پدیدآوران

علی قائمی در ایده‌پردازی و تفسیر یافته‌های آماری؛ یوسف خیری در ایده‌پردازی و طراحی اثر؛ علیرضا شفیعی

References

- Linley PA, Joseph S, Harrington S, Wood AM. Positive psychology: Past, present, and (possible) future. *J Posit Psychol.* 2006; 1(1): 3-16. doi: 10.1080/17439760500372796
- Seligman ME, Csikszentmihalyi M. Positive psychology: An introduction. In: Flow and the foundations of positive psychology. Springer; 2014: 279- 298. doi: 10.1007/978-94-017-9088-8_18
- Lopez SJ, Pedrotti JT, Snyder CR. Positive psychology: The scientific and practical explorations of human strengths. *Sage publications*; 2014.
- Yousefi R. Cross-validation of the Light Triad Personality Traits Model. *Journal of Modern Psychological Researches.* 2022; 17(66): 301-311. doi: 10.22034/JMPR.2022.15284. (Persian)
- Paulhus DL, Williams KM. The dark triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *J Res Pers.* 2002; 36(6): 556-563. doi: 10.1016/S0092-6566(02)00505-6
- Buckels EE, Jones DN, Paulhus DL. Behavioral confirmation of everyday sadism. *Psychol Sci.* 2013; 24(11): 2201-2209. doi: 10.1177/0956797613490749
- Zeigler-Hill V, Marcus DK. The dark side of personality: Science and practice in social, personality, and clinical psychology. Washington, DC: American Psychological Association; 2016. doi: 10.1037/14854-000
- Thielmann I, Spadaro G, Balliet D. Personality and prosocial behavior: A theoretical framework and meta-analysis. *Psychol Bull.* 2020; 146(1): 30-90. doi: 10.1037/bul0000217
- Johnson LKD. The Light Triad Scale: Developing and validating a preliminary measure of prosocial orientation. Electronic Thesis and Dissertation Repository. 2018.
- Kaufman SB, Yaden DB, Hyde E, Tsukayama E. The light vs. dark triad of personality: Contrasting two very different profiles of human nature. *Front Psychol.* 2019; 10: 1-25. doi: 10.3389/fpsyg.2019.00467
- Musek J, Grum DK. The bright side of personality. *Heliyon.* 2021; 7(3): 1-6. doi: 10.1016/j.heliyon.2021.e06370
- V Gouveia V, Vasconcelos de Oliveira IC, Sandro de Moura Grangeiro A, Pereira Monteiro R, Lins de Holanda Coelho G. The bright side of the human personality: evidence of a measure of prosocial traits. *J Happiness Stud.* 2021; 22(3):1459-1480. doi: 10.1007/s10902-020-00280-2

13. Pfattheicher S, Nielsen YA, Thielmann I. Prosocial behavior and altruism: A review of concepts and definitions. *Curr Opin Psychol.* 2022; 44: 124-129. doi: 10.1016/j.copsyc.2021.08.021
14. Damon W, Lerner RM, Eisenberg N. Handbook of child psychology, social, emotional, and personality development. John Wiley & Sons; 2006.
15. Mohammadi Sayfar M. A social analysis of "care for Muslim affairs" with a view to verses and narrations. *Marefat.* 2006; 15(4): 23-34. (Persian)
16. Baharudin DF, Amat MA, Jailani MR, Sumari M. The concept of forgiveness as a tool in counseling intervention for well-being enhancement. *Perkama International Convention.* 2011; 1-7.
17. Borjali M, Seydavi M. Comparison the concept of forgiveness in Quran and Enright's theory of forgiveness: A preliminary study. *Journal of Islamic Psychology.* 2018; 4(8): 51-62. (Persian)
18. Toussaint L, Luskin F, Aberman R, DeLorenzo A Sr. Is forgiveness one of the secrets to success? Considering the costs of workplace disharmony and the benefits of teaching employees to forgive. *Am J Health Promot.* 2019; 33(7): 1090-1093. doi: 10.1177/0890117119866957e
19. Kulcsár A. Forgiveness and mental health. *Studia Universitatis Babeş-Bolyai-Theologia Catholica Latina.* 2006; 1: 93-102.
20. Aalgaard RA, Bolen RM, Nugent WR. A literature review of forgiveness as a beneficial intervention to increase relationship satisfaction in couples therapy. *J Hum Behav Soc Environ.* 2016; 26(1): 46-55. doi: 10.1080/10911359.2015.1059166
21. Pelucchi S, Paleari FG, Regalia C, Fincham FD. Self-forgiveness in romantic relationships: 2. Impact on interpersonal forgiveness. *Family Science.* 2015; 6(1): 181-190. doi: 10.1080/19424620.2015.1082048
22. Sheldon P, Gilchrist-Petty E, Adam Lessley J. "You did what? The relationship between forgiveness tendency, communication of forgiveness, and relationship satisfaction in married and dating couples." *Communication Reports.* 2014; 27(2): 78-90. doi: 10.1080/08934215.2014.902486
23. Imanifar HR, Fatemi J, Amini F. The concept of forgiveness in psychology and the Holy Qur'an. *Religious Anthropology.* 2012; 1; 9(27): 149-175. (Persian)
24. Warsah I. Forgiveness viewed from positive psychology and Islam. *Islamic Guidance and Counseling Journal.* 2020; 3(2): 108-121. doi: 10.25217/igcj.v3i2.878
25. Quran. Translated by Mohammad Mahdi Fouladvand. Tehran: Office of Historical and Islamic Studies. 2001. (Persian)
26. McCullough ME, Emmons RA, Tsang JA. The grateful disposition: a conceptual and empirical topography. *J Pers Soc Psychol.* 2002; 82(1): 112-127. doi: 10.1037//0022-3514.82.1.112
27. Wood AM, Joseph S, Maltby J. Gratitude uniquely predicts satisfaction with life: Incremental validity above the domains and facets of the five-factor model. *Pers Individ Dif.* 2008; 45(1):49-54. doi: 10.1016/j.paid.2008.02.019
28. Wood AM, Froh JJ, Geraghty AW. Gratitude and well-being: A review and theoretical integration. *Clin Psychol Rev.* 2010; 30(7): 890-905. doi: 10.1016/j.cpr.2010.03.005
29. Watkins PC, Woodward K, Stone T, Kolts RL. Gratitude and happiness: Development of a measure of gratitude, and relationships with subjective well-being. *Soc Behav Pers.* 2003; 31(5):431-451. doi: 10.2224/sbp.2003.31.5.431
30. Lambert NM, Fincham FD, Stillman TF. Gratitude and depressive symptoms: the role of positive reframing and positive emotion. *Cogn Emot.* 2012; 26(4):615-633. doi: 10.1080/02699931.2011.595393
31. Lambert NM, Graham SM, Fincham FD, Stillman TF. A changed perspective: How gratitude can affect sense of coherence through positive reframing. *J Posit Psychol.* 2009; 4(6): 461-470. doi: 10.1080/17439760903157182
32. Lambert NM, Clark MS, Durtschi J, Fincham FD, Graham SM. Benefits of expressing gratitude: Expressing gratitude to a partner changes one's view of the relationship. *Psychol Sci.* 2010; 21(4):574-580. doi: 10.1177/0956797610364003
33. Krause N. Religious involvement, gratitude, and change in depressive symptoms over time. *Int J Psychol Relig.* 2009; 19(3): 155-172. doi: 10.1080/10508610902880204
34. Hill PL, Allemand M. Gratitude, forgivingness, and well-being in adulthood: Tests of moderation and incremental prediction. *J Posit Psychol.* 2011; 6(5): 397-407. doi: 10.1080/17439760.2011.602099
35. Rajabi A, Navin H, Pouralkhalas S. A comparative study of gratitude and ungratitude in the Qur'an and Masnavi (factors, results and levels). *Ethical Reflections Journal.* 2022; 3(1): 73-96. (Persian)
36. Nicolaou AI, Masoner MM. Sample size requirements in structural equation models under standard conditions. *International Journal of Accounting Information Systems.* 2013; 14(4): 256-274. doi: 10.1016/j.accinf.2013.11.001
37. Santos JRA. Cronbach's alpha: A tool for assessing the reliability of scales. *J Ext.* 1999; 37(2).
38. Bujang MA, Omar ED, Foo DHP, Hon YK. Sample size determination for conducting a pilot study to

- assess reliability of a questionnaire. *Restor Dent Endod.* 2024;49(1):1-8. 10.5395/rde.2024.49.e3
39. Jonason PK, Webster GD. The dirty dozen: a concise measure of the dark triad. *Psychol Assess.* 2010; 22(2):420-432. doi: 10.1037/a0019265
40. Yousefi R, Piri F. Psychometric properties of Persian version of Dirty Dozen Scale. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology.* 2016; 22(1): 67-76. (Persian)
41. Aliyu AI, Kumar P. Gender differences in prosocial behaviour. *International Journal of Indian Psychology.* 2016; 3(4): 171-175. doi: 10.25215/0304.017